

Til: Kunnskapsdepartementet

Fra: Legemiddelindustrien, LMI (kontaktperson: Ina Dahlsveen, ina@lmi.no)

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet

Innspill Forskningsrådets rolle og funksjoner i det norske forskningssystemet

Innledning

LMI representerer flere typer bedrifter innenfor legemiddelutvikling og fiskehelse. Alle har til felles at de er en del av en FoU-intensiv næring som globalt investerer hundrevis av milliarder dollar forskning og innovasjon. Regjeringen har nettopp lagt fram et veikart for Helsenæringen og skal senere i år legge frem en eksportsatsing. En offentlig satsing på helsenæring er viktig, og strategier og handlingsplaner fra regjeringen er med på å fremheve Norsk helsenæringen potensial både lokalt og internasjonalt.

Stortingsmeldingen om forskningssystemet og Forskningsrådets rolle må derfor sees i sammenheng med disse satsingene slik at tiltakene trekker i samme retning og man oppnår synergier.

Forskningsrådet har vært og vil (forhåpentligvis fortsatt) være en viktig kilde til finansiering av helsenæringen generelt og legemiddelutvikling spesielt, men Forskningsrådets rolle må sees i sammenheng med øvrige virkemiddelaktører, offentlige virksomheter og deres samfunnsoppdrag.

Forskningspolitikken må ses i sammenheng med andre politikkområder. Regjeringens helsepolitiske og næringspolitiske ambisjoner må reflekteres i styringssignalene som går til Forskningsrådet, ikke bare for de næringsrettede virkemidlene, men også for langsiktige satsinger for å sikre kvalitet og kapasitet i norske forskningsmiljøer. Forutsigbarhet når det gjelder prioriteringer og budsjett, samt virkemidler og søknadsbehandling er viktig både for å sikre tilgang på forskningsmiljøer og utløse økt FoU innsats i næringslivet.

LMI representerer:

Big Pharma: De store globale legemiddelfirmaene investerer milliarder av dollar i FoU hvert år- det meste i kliniske studier. Big Pharmas FoU-investeringer i Norge avhenger mye av hvor godt vi tilrettelegger for og leverer på industrifinansierte klinisk studier, men også hvor innovasjonsvennlige vi fremstår som marked. Offentlig støtte som sikrer kapasitet og kvalitet i de kliniske miljøene, i tillegg til gode insentivordninger til sykehusene kan bidra til å øke investeringene.

Big Biotech: Store biotek selskaper utvikler og produserer produkter og tjenester som brukes av i akademia, helsetjenesten og helsenæringen. Konkurransen om FoU-investeringer er stor. Disse bedriftene trenger gode generelle rammevilkår for investeringer i FoU, tilgang på de ypperste FoU-miljøene og de beste forskerne. For store bedrifter er FoU-aktivitet i konstant konkurranse med produksjon og markedsrettet aktivitet. Offentlig støtte til FoU-prosjekter er med på å garantere at interne ressurser og investeringer er tilgjengelig for risikofylte FoU-prosjekter.

Small Pharma/norske oppstartsselskaper: Oppstartsselskaper innenfor helsenæringen driver nesten utelukkende med FoU. Veien fra idé til marked for helseprodukter er lang, dyr og risikofylt. For disse bedriftene er tilgangen på risikovillig kapital utrolig viktig i tillegg til ekspertise på innovasjon og kommersialisering. De trenger også tilgang på FoU-miljøer og fasiliteter for testing og pilotering i tillegg til regulatorisk veiledning. For å legge til rette for fremtidig produksjon og industrialisering i Norge, må de også ha tilgang på kompetanse og investeringer. Offentlig støtte til FoU-prosjekter er utløsende for private investeringer i FoU.

Fiskehelse: I Norge har vi flere ledende bedrifter som leverer innovative produkter og tjenester til havbruksnæringen. De har behov for samarbeid med ledende FoU- miljøer og tilgang på akvatiske labfasiliteter, samt et godt samarbeid med innovasjonsvennlige regulatoriske myndigheter. Offentlig støtte til FoU prosjekter i næringslivet er viktig og må også være tilgjengelig for utviklingsfasen.

1. Forskningsrådets viktigste merverdi i det norske forskningssystemet

Forskningsrådet spiller en forholdsvis liten med viktig rolle mht finansiering av helseforskning og - innovasjon i Norge. Hovedparten av helseforskningen er finansiert gjennom basisbevilgninger til sykehusene og universitetene.

For LMIs medlemmer vil Forskningsrådets viktigste merverdi for forskningssystemet være en kilde til konkurransutsatte forsknings- og innovasjonsmidler som kan brukes strategisk. Merverdien ved å konkurransutsatte midlene er at man med de riktige vurderingskriteriene kan finansiere de prosjektene som har størst sannsynlighet for å lykkes med å oppnå de ønskede målene. Pilot Helse ordningen er et eksempel på et virkemiddel som gir mulighet for å sette krav om offentlig-privat samarbeid i innovasjonsprosjekter og der man har mulighet til å finansiere strategisk viktige prosjekter for helsetjenesten som også bidrar til verdiskaping i helsenæringen.

I tillegg til å øke sannsynligheten for måloppnåelse, vil det å konkurransutsatte midler til FoU også fører til at prosjektene er av høyere kvalitet og dermed også øke sannsynligheten for private investeringer i FoU.

Forskningsrådet skal også kvalitetssikre forvaltningen av offentlige forskningsmidler, forvaltningen må være kompetent, rettferdig og transparent. Forutsigbarhet for utlysninger og budsjett, søknadsbehandling, tid og kvalitet, rådgivning for søkere både nasjonal og internasjonal finansiering, oppfølging av prosjektene.

2. Hvilke funksjoner er det viktig at Forskningsrådet ivaretar i norsk forskning og innovasjon framover?

LMI mener at følgende funksjoner i forsyningssystemet er viktige og at Forskningsrådet er en god kandidat for å kunne ivareta disse:

- Oppfølging av LTP og helsepolitiske mål gjennom strategiske prioriteringer og kompetent forvaltning av forskningsbevilgningene
- Konkurransutsatte forsknings- og innovasjonsmidler tildeles prosjekter av høy kvalitet som utløser private investeringer i FoU.
- Det er forutsigbarhet i utlysninger av forskning og innovasjonsmidler i tillegg til rettferdig og transparent søknadsbehandling med forutsigbarhet.

- Detaljert innsikt i og høy kompetanse når det gjelder mulighetene i statsstøtteregulverket som sikrer at Norge ikke sakker akterut i forhold til andre Europeiske land når det gjelder finansiering av samarbeidsprosjekter.
- Ansvar for at Norge har en stemme i Europeiske og Nordisk samarbeid om finansiering av forskning og innovasjon i tillegg til rådgiving og mobilisering av norske søkere.

3. Nevn gjerne tre forbedringspunkter og bevaringspunkter og begrunn kort hvorfor.

Bevaringspunkter fra LMIs medlemmer:

- Muligheten til å søke midler til som kan brukes til FoU-prosjekter i tidlig fase er bra. Ordningene Innovasjonsprosjekt i næringslivet, SkatteFUNN, NæringsPhD og Pilot Helse må bevares og videreutvikles.
- Forskningsrådet oppleves åpne for innspill og dialog og denne pragmatiske og løsningsorienterte innstillingen må bevares.
- Veiledning i søknadsprosessen for EU programmer

Forbedringspunkter fra LMIs medlemmer:

- Flere/større målrettede ordninger for helseindustrien og økte rammer for helseforskning og innovasjon.
- Videre forenkling av søknader og rapportering
- Mulighet for å søke om midler flere ganger i året, kortere behandlingstider og mer forutsigbare prosesser.

Innspill til andre problemstillinger:

Hvordan Forskningsrådet best kan bidra til å løfte helsenæringen, nå målsetningen i veikartet for Helsenæring og regjeringens ambisjoner om økt FoU i næringslivet?

- Forskningsrådet må være en del av et mer helhetlig og samordnet virkemiddelapparat.
- En større andel av helseforsknings- og innovasjonsmidlene må brukes strategisk og konkurranseutsettes- om det er gjennom Forskningsrådet eller andre aktører.
- Forskningsrådet (og resten av virkemiddelapparatet) bør samarbeide mer private aktører om finansiering av forskning og innovasjon og bør målrettet sørge for at mer av offentlige FoU midler utløser private investeringer i FoU.
- Forskningsrådet (og resten av virkemiddelapparatet) bør har handlingsrom i sin virkemiddelportefølje til å 'matche', støtte opp om store FoU investeringer fra næringslivet.
- Forskningsrådet må legge til rette for mer fleksibilitet i hvem som kan delta i forsknings og innovasjonsprosjekter ved å legge om søknadstypene, alternativt utlyse flere søknadstyper i strategiske/tematiske utlysninger. Samarbeid om å løse utfordringer bør være hovedregelen for virkemidlene.
- Forskningsrådet (og resten av virkemiddelapparatet) må bruke mulighetene i statsstøtteregulverket til å øke offentlig-privat samarbeid i helsesektoren.

- Det er viktig at Forskningsrådet har nok kapasitet, kompetanse og fleksibilitet til å videreutvikle eksisterende og utforske nye typer virkemidler som kan møte behovene i et samfunn og næringsliv i konstant endring.
- For å få mer innovasjon ut av offentlig forskningsmidler må det satses mer på ordninger rettet mot å ta tidligere forskning videre mot produktutvikling og kommersialisering.
- For å øke verdiskapingen og eksport må det satses mer på risikoavlastningsordninger for utvikling og bygging av test- og produksjonsanlegg.
- Forskningsrådets næringsrettede virkemidler som utløser private investeringer i FoU bør styrkes.
 - a. Forskningsrådet bør utlyse mer midler til innovasjonsprosjekter spesifikt rettet mot industrialisering og opprettelse av produksjon i Norge.
 - b. Forskningsrådet bør lyse ut mer midler i NæringsPhD-ordningen og utvikle en Nærings-postdok ordning.
 - c. Forskningsrådet bør videreutvikle og styrke Pilot helse ordningen